

Česká národní banka předkládá veřejnosti v pořadí již pátou Zprávu o finanční stabilitě (dále ZFS). Zpráva analyzuje rizika pro finanční stabilitu České republiky pro nejbližší období na základě předchozího i očekávaného vývoje v reálném a finančním sektoru.

Letošní zpráva těží ze stále zdokonalovaného modelového a analytického rámce pro oblast finanční stability, který je založen na pokročilém zátěžovém testování, testování likvidity a doprovodných ekonomických modelech. Letos byl tento rámec rozšířen o komplexní test bilanční likvidity bank. Poměrně výraznou revizí prošla i metodika zátěžových testů bank, včetně vytvoření pilotní metodologie pro zachycení dynamiky dopadu jednotlivých šoků v čase. Na základě analýzy trendů a zranitelných míst v domácí ekonomice, finančním sektoru i v zahraničí byly zkonstruovány tři alternativní scénáře nepříznivého vývoje a testován jejich dopad do finančního sektoru. Alternativní scénáře zpracované s pomocí makroekonomického modelu ČNB zohledňují současnou situaci na globálních finančních trzích, vývoj na trhu nemovitostí v ČR a rizika poklesu zahraniční a domácí ekonomiky. Alternativní scénáře pojmenované jako „Evropa v recesi“, „nervozita trhu“ a „ekonomická deprese“ jsou ve zprávě představeny postupně, a to formou rámečku v těch kapitolách, které analyzují hlavní prvky jednotlivých scénářů. Diskuzi dopadu všech scénářů pak obsahuje část 4.2 Hodnocení odolnosti finančního sektoru. Zátěžové testy bank, pojišťoven a penzijních fondů jsou doplněny několika kvantitativními ukazateli stability finančního systému, jako je např. indikátor stability bankovního sektoru, indikátor bonity nefinančních podniků či nově konstruovaná mapa finanční stability.

Struktura zprávy sleduje logiku přístupu k analýzám, tj. nejprve jsou vytypována rizika v jednotlivých sektorech, po té je zkoumáno, jak velké zátěži je finanční sektor schopen odolávat. Kapitola Reálná ekonomika diskutuje vývoj v zahraničním i domácím makroekonomickém prostředí a v klíčových domácích sektorech, tj. domácností a podniků. Kapitola Trhy aktiv a finanční infrastruktura analyzuje vývoj a rizika v oblasti finančních trhů, trhu nemovitostí a finanční infrastruktury. Poslední kapitola základní části Finanční sektor pak zahrnuje vývoj ve finančním sektoru a část hodnotící odolnost českého finančního systému vůči šokům ze tří alternativních scénářů. V závěru zprávy lze nalézt přehledovou tabulku klíčových indikátorů relevantních z pohledu finanční stability a přílohu analyzující situaci předlužené domácnosti.

Část Tématické články obsahuje čtyři články. Článek *Nástroje pro tlumení výkyvů v úvěrové dynamice v průběhu hospodářského cyklu* diskutuje nástroje pro snížení procyklického chování bank při poskytování úvěrů a dokazuje, že i české banky tvoří své opravné položky procyklickým způsobem. Článek *Determinanty cen nemovitostí pro jednotlivé regiony ČR* diskutuje faktory ovlivňující ceny nemovitostí a mj. identifikuje bublinu v cenách nemovitostí pro roky 2002/03 a 2007/08. Článek *Modely financování českých podniků a úvěrové riziko* ukazuje, že míra úvěrového rizika na úrovni bank se výrazně snižuje s tím, do jaké míry se v portfoliu banky vyskytují firmy aplikující model dominantní financující banky. A konečně článek *Odhad očekávané úvěrové ztráty při selhání* se zabývá odhadem jednoho z klíčových parametrů kreditního rizika, ztráty při selhání, a ukazuje, že průměrná hodnota tohoto parametru pro analyzovaný vzorek firem se pohybuje od 20 do 50 % .

Protože v současné situaci, kdy se výhled ekonomického a finančního vývoje dynamicky mění, jsou aktuálnost a vpředhledící charakter zprávy velmi důležité, byla zpráva nově pojmenována ZFS 2008/2009. Nový název lépe zohledňuje fakt, že ZFS je z důvodu dostupnosti některých důležitých celoročních dat často až v březnu následujícího roku zveřejňována téměř v polovině roku, a datově tak v některých jiných oblastech může zachytit i leden až květen aktuálního roku.

Předkládaná Zpráva o finanční stabilitě byla schválena bankovní radou České národní banky dne 14. května 2009 a zveřejněna dne 16. června 2009. V elektronické podobě je k dispozici na internetové adrese <http://www.cnb.cz/>.